

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/297/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

335/2015. (IX. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2014. május 7-én előterjesztett **panaszát** a 2015. szeptember 24-én – Fráterné Dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

átteszi

az intézkedést fogatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2014. április 29-én történt rendőri mulasztás (bűncselekmény miatti rendőri fellépés elmulasztása), illetve a tájékoztatási kötelezettség nem megfelelő teljesítése miatt 2014. május 7. napján, postai úton terjesztette elő panaszát.

I.

1) A panaszos beadványa szerint 2014. április 29-én 11 óra 15 perc körül ért a Budapest V. kerület, Szabadság térre. Ekkor azt észlelte, hogy a Miniszterelnökség megrendelésére épülő emlékműnél „civil ruhát viselő idegenek” tartózkodnak az építési területen. Amikor a panaszos közelebb ért, azt tapasztalta, hogy az építési területen több, „folyamatos rongálásban részt vevő”, a korábbi napokon már igazoltatott és bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy tartózkodik, akiknek cselekményét a helyszínen tartózkodó rendőrök tétlenül nézték.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A helyszínen tartózkodott a rendőrség kamerás gépkocsija, amelynek kamerája a bűncselekmény irányába volt állítva.

A panaszos megkérdezte a Készenléti Rendőrség állományába tartozó és a közelben tartózkodó rendőröktől, hogy miért nem intézkednek az építési területen engedély nélkül tartózkodó (magukat és másokat balesetveszélynek kitevő) személyek eltávolítása érdekében. A rendőrök udvariasan tájékoztatták a panaszost az általuk is észlelt helyzetről, de arra nem tudtak magyarázatot adni, miért nem intézkednek – a bűncselekmény megakadályozása és a balesetveszély elhárítása érdekében.

A panaszos kérésre a rendőrök tájékoztatást adtak a helyszínbiztosítás parancsnokának nevééről, rendfokozatáról, s mivel annak telefonos elérhetőségét nem tudták megadni, felajánlották, hogy oda hívják a közvetlen parancsnokukat. Néhány perc múlva meg is jelent a Készenléti Rendőrség részéről egy rendőr (akit a panaszos név és azonosító szám szerint is megjelölt beadványában), akitől a panaszos megkérdezte ugyanazt, azaz, hogy miért nem intézkednek a rendőrök, látva a bűncselekmény elkövetését. A parancsnok telefonon felhívta a biztosítás parancsnokát, aki – a rendőr szerint – azt közölte, ha a panaszosnak valami problémája van, menjen be a Szalay utcába. A panaszos a biztosítási parancsnok ezen javaslatát felháborítónak és elfogadhatatlannak tartotta.

A panaszos megkérte a rendőrt, hogy a helyszínen intézkedjen vagy hívja a helyszínrre a biztosítás helyszíni parancsnokát. A rendőr erre ismételten telefonált, és azt az ígéretet kapta, hamarosan megérkezik a helyszíni parancsnok. A helyszíni parancsnok 11 óra 44 perckor jelent meg a helyszínen, először a kamerázó gépkocsihoz ment, utána a panaszoshoz.

A panaszos megkérdezte a biztosítás helyszíni parancsnokát, intézkedik-e az építési területen engedély nélkül tartózkodó, bűncselekményt elkövető személyek eltávolítása érdekében. A biztosítás helyszíni parancsnoka azt válaszolta, hogy ő nem tapasztal semmilyen bűncselekményt, tájékoztatásért pedig a panaszos forduljon az Országos Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Sajtókommunikáció Osztályához. Ez utóbbit a parancsnok többször is elismételte. A panaszos erre úgy reagált, hogy amit mondott, nem minősül tájékoztatásnak.

2) A panaszos megadott egy közösségi megosztó portálon található video linkjét is.

Az 1 perc 33 másodperc terjedelmű felvételen képkockák láthatók. Párhuzamosan hangfelvétel készült: hallható, amint a panaszos beszél. A panaszos és a helyszíni parancsnok köszön egymásnak. A panaszos ezt követően megkérdezi a helyszíni parancsnokot, mikor kíván intézkedést tenni a szemmel látható bűncselekmény elkövetése miatt. A helyszíni parancsnok ezt a választ adja: „Nem látok szemmel látható bűncselekményt, de minden egyes kérdésével forduljon az ORFK Sajtókommunikáció Osztályához.” Ezt többször elismétli a helyszíni parancsnok, a panaszos ezt a választ nem fogadja el, illetve a rendőr képezésére tesz megjegyzést.

A panaszos megítélése szerint a rendőri fellépés súlyosan sértette a tisztességes eljáráshoz, jogbiztonsághoz fűződő jogát.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Készenléti Rendőrség parancsnokának tájékoztató levele szerint egy magánszemély 2014. április 9-étől 2014. május 31-éig minden munkanapra, 17 óra és 19 óra között a Budapest, V. kerület Szabadság térre – a szökőkút és az úttest közötti útszakaszra – jelentett be figyelemfelhívó demonstrációt, melynek célja a tervezett emlékmű elleni tiltakozás volt.

A panaszban megjelölt napon a reggeli órákban 10-15 személy a kordonráccsal körbevett építési területre bejutva, ott tartózkodott.

A rendezvénybiztosítás helyszíni parancsnoki feladatait, valamint az eseménnyel kapcsolatosan szükségessé váló rendőri feladatok végrehajtásának irányítását a BRFK kijelölt tisztje látta el, akinek az alárendeltségében hajtotta végre a feladatot a Készenléti Rendőrség állománya.

A Készenléti Rendőrség parancsnokának tájékoztatása szerint a kép- és hangfelvétel készítésének jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 42. §-ának (1) és (2) bekezdése volt; indoka pedig hogy a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998. (IV. 23.) ORFK utasítás 317. pontja alapján a dokumentációs csoport képrögzítő eszközök segítségével biztosítsa bizonyításra alkalmas módon a tömegben elkövetett jogsértéseket. A tömegben a kép- és hangfelvétel készítésének a tényére és céljára vonatkozó közlésre nincs kötelezettsége a rendőrségnek, ezért ez nem is történt meg.

A panaszos által feltett kérdésekre a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Őr- és Kísérőszolgálati Alosztály r. alezredes osztályvezetője a BRFK helyszíni parancsnoka adott tájékoztatást.

A panaszossal szemben 2014. április 29-én a megjelölt helyszínen és időpontban a Készenléti Rendőrség állománya nem fogantatosított rendőri intézkedést.

A tájékoztató levél többi részében található információt a Testület az Állásfoglalás II. rész 3) pontja alatt ismerteti.

2) A panaszbeadványban név szerint említett rendőr a Készenléti Rendőrség állományába tartozik: a Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály I. IV. Bevetési Osztály r. őrnagy alosztályvezetője.

A r. őrnagy jelentésében előadta, hogy 2014. április 29-én 8 óra 25 perctől 21 óra 20 percig két bevetési csoporttal biztosítási feladatot látott el.

11 óra 45 perc körül az emlékmű körül felállított rendőrök jelentették, hogy egy állampolgár felvilágosítást kér a Szabadság tér – Október 6. utca sarkánál. A r. őrnagy a helyszínre ment, ahol egy idős, zavartnak tűnő férfi (a panaszos) várakozott egy nővel. A nő fényképet vagy videofelvételt készített. A panaszos kérdéseket tett fel a rendőrség helyszíni tevékenységéről. A r. őrnagy tájékoztatta, hogy ő nem a biztosítás helyszíni parancsnoka, intézkedést csak az ő utasítására tehet, és ő jogosult felvilágosítást is adni. A panaszos kérdésére a r. őrnagy megadta a helyszíni parancsnok nevét, rendfokozatát és beosztási helyét, valamint azonnal kapcsolatba is lépett vele és jelentést tett neki arról, hogy a panaszos tájékoztatást kér tőle. A helyszíni parancsnok közölte, hogy rövidesen a helyszínre érkezik és tájékoztatni fogja az érdeklődőket. A r. őrnagy ezt az információt átadta a panaszosnak, majd elhagyta a Szabadság teret, mivel váltására megérkezett a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály I. IV. Bevetési Osztály 4. Bevetési Alosztály r. százados alosztályvezetője.

A r. őrnagy nem emlékezett arra, hogy a panaszossal történt beszélgetésről készült-e a rendőrség részéről videofelvétel.

3) Budapest Rendőr-főkapitánya rendészeti helyettesének tájékoztató levele, illetve a BRFK Rendészeti Szervek Biztosítási Osztálya r. őrnagyának az osztályvezető felé írt tájékoztatása a panaszolt rendőri intézkedéssel, illetve mulasztással összefüggésben az alábbiakat tartalmazza.

a) Az Állásfoglalás II. rész 1) pontjában hivatkozott bejelentett, figyelemfelhívó demonstráció célja a tervezett emlékmű elleni tiltakozás volt.

A Budapest, V. kerület Szabadság tér közterületi része (összesen 149 nm) a V-146/5/2014. sz. közterület-használati szerződés alapján időlegesen a Moratus Szerkezetépítő Kft. birtokát képezte.

Egy r. őrnagy, rendbiztos hivatalos feljegyzésében rögzítette, hogy (többek között) felhívta a rendezvény bejelentőjének figyelmét, hogy a rendezvényen, a Szabadság téren, a Lipót Garázs le- és felhajtónál található építési területen folyó munkavégzést nem zavarhatja, az oda történő ki- és bejárást nem akadályozhatja. A demonstráció során a résztvevők a jogszerűen felépített munkaterületet körülhatároló kerítés elemeit nem rongálhatják meg, nem tulajdoníthatják el. Külön felhívta továbbá a bejelentő figyelmét arra, hogy a kordon bontásával kapcsolatosan, amennyiben az károkozás nélkül kerül végrehajtásra, de az építetőnek a helyreállítás miatt többlet költségei keletkeznek, azt polgári peres eljárás keretében belül követelheti. (Egy jegyzőkönyv szerint a rendezvény bejelentője az eredetileg tervezett demonstráció időpontját 2014. április 10-én 21 óra 26 perckor módosította: rendezvényüket csak munkanapokon 17 órától 19 óráig kívánták megtartani.)

b) A Moratus Szerkezetépítő Kft. a Budapest, V. Szabadság téren folytatott építési munkálatai kapcsán birtokvédelmi kérelmet nyújtott be a Belváros-Lipótváros V. kerület Önkormányzat jegyzőjénél. Az illetékes jegyző kérelmére Budapest Főváros Kormányhivatala végzésével Budapest Főváros VIII. kerület jegyzőjét jelölte ki az eljárás lefolytatására.

A kérelmező a benyújtott beadványában kérte annak megállapítását, hogy közterület-használati szerződés alapján időlegesen birtokát képező Budapest, V. kerület Szabadság tér közterületi részének (149 nm-nek) a használatát, annak körbekerítését, az ott folytatott munkatevékenységet, továbbá a terület megközelítését zavarják a demonstrálók, ezzel birtokháborítást valósítanak meg. A Kft. kérte továbbá, hogy – mivel ismeretlen személyekről volt szó – a birtokháborító magatartást tanúsító személyeket a jövőre tekintettel is tiltsa el a jegyző.

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal határozatával a fenti kérelemnek helyt adott, majd végzésében a birtokvédelmi határozat végrehajtásának foganatosítását rendelte el. A végzés indokolási része szerint a határozat rendelkezéseit 2014. április 10-én 16 óra körüli időben a tárgyi helyszínen (Szabadság téren) tartózkodó személyek számára egyértelműen ismertették, annak két másolati példányát az ott gyülekezők vezetőinek átadták. Ennek ellenére a kérelmező képviselőjét az ismertetés napján nem engedték be az általa használt területre, az útját elállták, vele szemben fenyegetően léptek fel. A területet őrző személyek 17 óra 30 perckor jelezték: az általuk emelt, a területet határoló kerítést a téren gyülekező személyek ismételten elbontották.

Fentiekre tekintettel a jegyző végzésben elrendelte a határozati rendelkezés rendőrség közreműködésével történő végrehajtásának foganatosítását.

c) A panaszos által megjelölt napon, a Budapest, V. kerület Szabadság téren helyszínbiztosító parancsnoki feladatokat ellátó r. alezredes a 01050/5171-11/2014. sz. jelentésében rögzítette, hogy 2014. április 29-én 7.30 órakor felvette a kapcsolatot egy r. őrnaggyal, aki tájékoztatta arról, hogy az építési területen a munkások felépítik a kordont, melyet több helyen az aljzathoz rögzítettek.

A demonstrálók (kb. 10 fő) 7 óra körül megjelentek a helyszínen, az építési területre bementek, ekkor az építési munkálatok befejeződtek, a munkások távoztak.

A kivitelező cég alkalmazottja 12 óra 40 perckor az építési területet határoló kordonra elhelyezte a fentebb említett birtokvédelmi határozatot. A tiltakozó demonstráció szervezői arról tájékoztatták a helyszíni parancsnokot, hogy a kifüggesztett határozatot csak abban az esetben tudják elolvasni, ha KRESZ szabálysértést követnek el.

A helyszíni parancsnok megkérte a kivitelező cég alkalmazottját, hogy jól látható, jól megközelíthető helyre függessze ki a határozatot (azaz, hogy bárki el tudja olvasni a közúti forgalom akadályozása nélkül). A cég alkalmazottja a kérésnek eleget tett és az építési terület bejáratához helyezte el a birtokvédelmi határozatot.

14 óra 50 perckor egy r. alezredes vette át a helyszíni parancsnoki feladatokat. A helyszínen a kialakult helyzetben tájékozódott, mivel a Budapest, V. kerület, Szabadság téren épülő emlékműnél kialakult helyzet miatt jegyzői felkérés érkezett a rendőrségre. Ezután a

Készenléti Rendőrség helyszínen tartózkodó parancsnokával egyeztetett a rendőri művelet végrehajtása miatt.

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Polgármesteri Hivatal jegyzője 15 óra 15 perckor a biztosítás helyszíni parancsnokával megjelent az építési területen, ahol a jegyző felszólította a jelen lévő aktivistákat, hogy hagyjanak fel jogsértő magatartásukkal, hagyják el a birtokvédelem hatálya alatt álló területet.

Mivel a demonstráló személyek a felszólításnak nem tettek eleget, a jegyző felkérte a helyszíni parancsnokot, hogy a birtokvédelmi határozat alapján a rendőrség az Rtv.-ben foglaltaknak megfelelően közreműködjön az elrendelt meghatározott magatartásra irányuló kötelezettség önkéntes teljesítése elmaradása esetére annak kikényszerítésére. (A kényszerintézkedésről a helyszíni parancsnok jelentést készített.) Az építési területen tartózkodó 21 aktivistát – a szükséges tájékoztatást, illetve felszólítást követően – 15 óra 25 perckor, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt, testi kényszer alkalmazásával eltávolították a Készenléti Rendőrség beosztottjai, és velük szemben szabálysértési eljárást kezdeményeztek. (A rendőrség továbbította a Testület részére ezen személyekkel szemben foganatosított rendőri intézkedésről és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló dokumentumokat, azonban azok ismertetésétől a Testület – mivel jelen panaszügy szempontjából nem bírnak jelentőséggel – eltekintett.)

d) Budapest rendőr-főkapitánya rendészeti helyettesének tájékoztató levele továbbá tartalmazza azt is a szóban forgó területtel összefüggésben, hogy az magánterületnek minősült, ezért ott elsősorban a biztonsági szolgálat volt jogosult eljárni. Az aktivisták a panaszos beadványában említett magatartásukkal és a beadványban megjelölt időpontban még sem szabálysértést, sem bűncselekményt nem valósítottak meg.

e) A tájékoztatás szerint továbbá a képfelvételre az Rtv. 42.§-ának (1) bekezdése szolgáltatott jogalapot. Tekintettel arra, hogy a panaszban említett időszakban (a délelőtti órákban) olyan rendőri intézkedés nem történt, mely alapját képezte volna büntető/szabálysértési eljárásnak, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) üzemeltetésében lévő gépkocsi által rögzített felvételeket az Rtv. 42. §-ának (7) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítették.

f) A helyszíni parancsnoktól a panaszos tájékoztatást kért, hogy az „általa észlelt bűncselekmény” miatt miért nem intézkednek. A biztosítás parancsnoka tájékoztatta a panaszost, hogy az aktivisták azzal nem követtek el bűncselekményt, hogy az építkezés helyszínére engedély nélkül bementek. A továbbiakban pedig közölte, hogy egyéb kérdéseivel forduljon az ORFK Sajtókommunikáció Osztálya felé.

4) A rendőrség továbbította a Testület részére a Budapest Főváros VIII. Kerület Józsefvárosi Polgármesteri Hivatal által, a Moratus Szerkezetépítő Kft. Birtokvédelmi kérelme tárgyában hozott, és az Állásfoglalás II. rész 1) pontjában hivatkozott határozatot. A Testület továbbá megkapta – az Állásfoglalás II. rész 1) pontjában szintén említett – a birtokvédelmi határozat végrehajtása iránti kérelmet elbíráló végzést is.

a) A birtokvédelmi kérelmet elbíráló határozat szerint mindazon cselekmények, amelyek a V-146/5/2014. sz. közterület-használati szerződés alapján időlegesen birtokát képező Budapest, V. kerület Szabadság tér közterületi részének (149 nm) használatát, annak körülkerítését, az

ott folytatott munkatevékenységét, továbbá a birtokát képező terület megközelítését zavarják, a kérelmező irányában birtokháborítást valósítanak meg. Ezen birtokháborítástól pedig bármely ilyen magtartást tanúsító személyt általános érvénnyel, a jövőre nézve is eltilt a határozat.

b) A jegyző birtokvédelmi határozat végrehajtásának foganatosítását elrendelő végzése kimondja, hogy a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét megkeresik annak érdekében, hogy az Rtv.-ben foglaltaknak megfelelően a rendőrség közreműködjön a meghatározott magatartásra irányuló kötelezettség önkéntes teljesítése elmaradása esetére annak kikényszerítésére.

5) A biztosítás azon helyszíni parancsnoka, aki a panaszbeadványban említett időpontban látta el szolgálatát, jelentést készített a 2014. április 29-én a Budapest, V. kerület, Szabadság téren történt eseménnyel összefüggésben.

A megjelölt napon 7 óra 30 perckor jelent meg a Szabadság tér Bank utca felőli oldalán a mélygarázsnál levő építkezésnél, mivel az épülő német megszállási emlékmű ellenes bejelentett demonstráció rendőri biztosítása vált szükségessé. (Az építési terület köré az építőmunkások a kordont ismételten felépítették, azt több ponton a betonaljzathoz rögzítették. 7 óra körül a demonstrálók kb. 10 fős társasága megjelent a helyszínen, és az építési területre bementek. Az építkezés ekkor befejeződött, az építő munkások a helyszínt elhagyták.) A helyszínbiztosítási feladatokat a r. alezredes 7 óra 45 perckor vette át, majd eligazítást tartott.

A panaszos 11 óra 40 perckor kért tájékoztatást a helyszíni parancsnoktól, hogy az általa észlelt bűncselekmény miatt (az építési területen belül levők) miért nem intézkedik a rendőrség. A parancsnok a kapott utasításnak megfelelően tájékoztatta a panaszost, hogy bármilyen kérdéssel forduljon az ORFK Sajtó osztálya felé. A panaszos erre felsorolta, hogy véleménye szerint a parancsnok milyen típusú rendészeti képzéseken vett részt, ahol biztosan tanították, hogy ha a rendőr bűncselekményt észlel, akkor intézkedési kötelezettség terheli. A parancsnok erre ismételten arról tájékoztatta a panaszost, hogy kérdéseivel az ORFK Sajtó Osztályához forduljon.

Az ezt követő események leírása megegyezik az Állásfoglalás I. rész 1) pontjánál ismertetettekkel.

A gépkocsi személyzete 13 óra 30 perckor két mobil kamerát helyezett el, a kapott utasításoknak megfelelően. A mozgó bevetési pont folyamatosan felvételt készített az eseményekről.

6) A biztosítás azon helyszíni parancsnoka, aki 2014. április 29-én 14 óra 50 perctől vette át a szolgálatot, szintén jelentést készített a Budapest, V. kerület, Szabadság téren történt eseménnyel összefüggésben.

A r. alezredes feladata az volt, hogy az épülő emlékműnél kialakult és fentebb ismertetett helyzetet – a jegyző felkérésére – kezelje. 15 óra 10 perckor ér a helyszínre a jegyző, aki tájékoztatta a jelenlevőket az említett birtokvédelmi határozat és az annak végrehajtása foganatosítását elrendelő végzés tartalmáról, illetve felszólította a jelenlevőket a jogsértő tevékenység önkéntes megszüntetésére, és a terület elhagyására. Az aktivisták a kétszer

megismételt felszólítást követően sem voltak hajlandók a területet elhagyni, ezért a jegyző felkérte a rendőrséget a jogkövető magatartás kikényszerítésére. A jelentés részletesen tartalmazza a 2014. április 29-én 15 órától 19 óra 17 percig történt eseményeket, aminek ismertetésétől a Testület eltekintett.

7) a) A rendőrség továbbította a Testület részére a rendezvény szervezője által a rendőrségre eljuttatott bejelentést a rendezvény időpontjának módosításáról, a rendőrség hivatalos feljegyzését a rendezvény szervezőjével történt rendőrségi egyeztetésről. Azok részletes ismertetésétől a Testület, tekintettel arra, hogy a panaszbeadvány elbírálása szempontjából nem bírnak jelentőséggel, eltekintett.

b) Az ORFK a Testület rendelkezésére bocsátott továbbá három DVD lemezt, amelyeken a 2014. április 29-ei események láthatók.

Az 1. sz. DVD lemezen a Budapest, V. kerület Szabadság téri események 9 óra 30 perctől 9 óra 59 percig láthatók. A kerítéssel elzárt területen belül több férfi és nő tartózkodik.

Ezt követően a felvétel 12 óra 59 perctől 13 óra 5 percig tartó eseményeket rögzít. Egy munkás a birtokvédelmi határozatot leszedi a kerítés egyik oldaláról, és azt áteszi a lezárt terület bejáratához, az „Építési terület, idegeneknek belépni tilos!” tábla fölé. Ekkor a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrök is ott vannak.

15 óra 3 perckor a Készenléti Rendőrség az építési területhez nagyszámú, a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőr vonul. Az azt követő percekben egyre több rendőr érkezik a helyszínre, ahol felsorakoznak. 15 óra 22 perctől kezdve látható, hogy közrefognak embereket, akiket az építési területről hoznak ki. 16 óra 3 perckor visszazárják a kaput.

A 2. sz. DVD-n 19 óra 8 perc és 19 óra 30 perc közötti események láthatók (azon időben újabb személy mászott be az építési területre, akivel szemben intézkedtek a rendőrök.)

A 3. sz. DVD 15 óra 20 perc és 16 óra közötti felvételek láthatók, amelyeken a rendőrök a szabálysértést elkövető személyeket kiviszik, illetve intézkednek velük szemben (igazoltatás, szabálysértés közlése).

A panaszos egyik felvételen sem látható.

c) Az ORFK továbbá továbbította a Testület felé a fentebb említett 21 személlyel szembeni kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést, illetve a velük szemben tett szabálysértési feljelentést. A Testület ezen dokumentumok ismertetésétől szintén eltekintett.

III.

A panaszos sérelmezte beadványában, hogy a rendőrség közterületen nem tett lépett fel a bűncselekményt megvalósító személyekkel szemben, illetve nem megfelelő felvilágosítást kapott a biztosítás helyszíni parancsnokától. A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban:

Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljárásról való jogát az alábbiak szerint.**

1) A panaszbeadvány szerint az építési területen több, korábban már igazoltatott és bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy tartózkodott 11 óra után. Cselekményüket a helyszínen tartózkodó rendőrök tétlenül nézték, nem intézkedtek velük szemben.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek vizsgálnia kellett azt, hogy fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszbeadványban megjelölt napon és helyszínen demonstrációt tartottak az épülő emlékmű ellen. A terület – közterület-használati szerződés alapján – időlegesen a Moratus Szerkezetépítő Kft. birtokát képezte. A rendőrség felhívta a rendezvény bejelentőjének figyelmét, hogy mely magatartásoktól tartózkodjanak a rendezvény résztvevői (Lipót Garázs le- és felhajtónál található építési területen folyó munkavégzést nem zavarhatják, ott a ki- és bejárást nem akadályozhatják, a munkaterületet körülhatároló kerítést nem rongálhatják meg, nem tulajdoníthatják el, illetve bonthatják el). A terület birtokosa az építési munkálatok kapcsán birtokvédelmi kérelmet nyújtott be, amely alapján megállapította a jegyző, hogy birtokháborítást valósít meg az, aki a szóban forgó terület használatát, annak körbekerítését, az ott folytatott munkatevékenységet, továbbá a terület megközelítését zavarja, illetőleg a jövőre tekintettel is eltiltotta a jegyző a birtokháborító magatartást tanúsító személyeket. A határozat rendelkezéseit 2014. április 10-én a helyszínen tartózkodó személyekkel ismertették (másolati példányokat a vezetőknek átadták). Ennek ellenére aznap a terület birtokosának képviselőjének útját elállták, fenyegetően léptek fel vele szemben, illetve a kordont elbontották. Ilyen előzmények után a jegyző elrendelte a határozati rendelkezés rendőrség közreműködésével történő végrehajtásának foganatosítását.

Az említett helyszínen, az építési területen a panaszos által megjelölt napon már reggel azt jelentették a biztosítás helyszíni parancsnokának, hogy kb. 10 demonstráló személy 7 óra körül megjelent, az építési területre bementek, ami miatt az építési munkálatok befejeződtek, a munkások távoztak. A Moratus Szerkezetépítő Kft. alkalmazottja a birtokvédelmi határozatot 12 óra 40 perckor helyezte el az építési területet határoló kordonra, majd kb. 13 órakor az építési terület bejáratához helyezték át a birtokvédelmi határozatot. Aznap 15 óra 15 perckor érkezett a helyszínre az illetékes jegyző, aki felszólította a jelen lévő aktivistákat, hogy hagyjanak fel jogsértő magatartásukkal, hagyják el a birtokvédelem hatálya alatt álló területet. A demonstráló személyek a jegyzői felszólításnak nem tettek eleget, ezért a jegyző felkérte a biztosítás helyszíni parancsnokát, hogy a birtokvédelmi határozat alapján a rendőrség közreműködjön az elrendelt meghatározott magatartásra irányuló kötelezettség önkéntes teljesítése elmaradása esetére annak kikényszerítésére.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 216. §-a szabályozza jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését. A Szabs. tv. 216. §-ának (1) bekezdése szerint az követi el a szabálysértést, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik. A rendőrségi dokumentumok szerint (beleértve a videofelvételeket is) az építkezés területén tartózkodó személyek először a jegyzői felszólításnak nem tettek eleget, ezért a rendőrség fellépésére volt szükség. Az építési területen tartózkodó 21 aktivista a megjelölt időpontot követően – mivel a rendőrség tájékoztatását, illetve felszólítását figyelmen kívül hagyták – valósították meg a rendőrség álláspontja szerint a szabálysértést. (A Testület ezzel összefüggésben egyébként megjegyzi, hogy ilyen esetekben a rendőrség által megjelölt szabálysértési cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdését egyébként nem vizsgálja, csupán azt, hogy a konkrét esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.)

A fentiek alapján a Testület elfogadta a rendőrség azon hivatkozását, miszerint a demonstrálók a panaszbeadványában említett magatartásukkal és az ott megjelölt időpontban nem valósították meg szabálysértést (, illetve bűncselekményt sem). A rendőrség részéről a kérdéses időpontban nem történt mulasztás.

A Testület ugyanakkor utal a hatáskörére irányadó szabályokra. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése értelmében mindenki csak olyan intézkedés (annak elmulasztása, vagy kényszerítő eszköz alkalmazása) miatt fordulhat a Testülethez panasszal, amely az ő jogát vagy jogos érdekét érintette. **A Testület hatáskörére irányadó szabályokra, a panaszos oldalán semmilyen jog, illetve jogos érdek érintettsége nem jöhetett szóba, ezáltal a panaszos alapjogának korlátozása sem merült fel.**

2) A panaszos beadványában említette, hogy a helyszínen egy rendőrségi gépkocsi tartózkodott, amelynek kamerája rögzítette az eseményeket.

A tájékoztatás szerint a képfelvételre az Rtv. 42.§-ának (1) bekezdése szolgáltatott jogalapot. Tekintettel arra, hogy a panaszban említett időszakban (a délelőtti órákban) olyan rendőri intézkedés nem történt, mely alapját képezte volna büntető/szabálysértési eljárásnak, a BRFK üzemeltetésében lévő gépkocsi által rögzített felvételeket az Rtv. 42. §-ának (7) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítették.

Az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése biztosítja a rendőrség számára azt a lehetőséget, hogy a célhoz kötöttség elvét tiszteletben tartva felvételt készítsen „a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről”. A hivatkozott törvényhely (6) bekezdése ad eligazítást abban a kérdésben, hogy mely törvényes célokra használhatóak fel a rendőrségi felvételek: az csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel.

A felvételek készítése során ezen célokra, továbbá az információs öntrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 4. §-ában foglalt célhoz kötöttség – alkalmasság, feltétlen szükségesség, arányosság – elvére figyelemmel kell eljárni. Ez következik az Rtv. 11. § (1) bekezdéséből is, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A felvételkedés, mint rendőri intézkedés kapcsán érvényesül ezen túlmenően az Rtv. 15. §-ában deklarált arányosság követelménye is („a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”).

Az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdésével összefüggésben a Testület rámutat arra, hogy a szabályozás a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben egyaránt lehetővé teszi felvételek készítését a rendőrség számára. Az események rekonstruálhatósága – a felvételkedés legitím céloknak megfelelő alkalmazása esetén – ugyanúgy szolgálja az intézkedés alá vont személy, mint a rend fenntartóinak érdekét, hiszen egy-egy ilyen felvétel a rendőrség esetleges jogellenes cselekményeit éppen úgy tanúsítja, mint az állampolgárét. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott videofelvételeken a panaszos nem látható.

A Testület megítélése szerint a rendőrség jogszerűen készíthetett videofelvételt a helyszínen az ott tartózkodókról (így a panaszosról is), ezért amennyiben készült is ilyen felvétel, nem sérült a panaszos személyes adatokhoz fűződő alapvető joga.

3) A panaszos sérelmezte azt, hogy a biztosítás helyszíni parancsnoka a helyszínen feltett kérdésére (miszerint intézkedik-e az építési területen engedély nélkül tartózkodó, bűncselekményt elkövető személyek eltávolítása érdekében) nem kapott megfelelő tájékoztatást. A panaszos állítása alátámasztásaként hivatkozott egy közösségi megosztó portálon található videofelvételre is.

A rendőrségi tájékoztatás egybevág a panaszos által hivatkozott videofelvételen rögzítettekkel: a biztosítás helyszíni parancsnoka azt válaszolta a neki feltett kérdésre, hogy nem tapasztal semmilyen bűncselekményt, tájékoztatásért pedig a panaszos forduljon az

ORFK Sajtókommunikáció Osztályához.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A törvényhelyhez fűzött miniszteri indokolás szerint a felvilágosítás-adási kötelezettség tartalma pontosan nem határozható be (a kérés teljesítése csak akkor tagadható meg, ha jogszabályba ütközik, vagy ha az a szolgálat ellátását, illetőleg a rendőri intézkedés végrehajtását késlelteti, illetve más módon veszélyezteti). Az Rtv. ugyanakkor nem teljes körű tájékoztatási kötelezettséget ír elő a rendőr részéről, hanem a „tőle elvárható” felvilágosítás-adást.

A Testület megállapítása szerint a panaszos által feltett kérdésre a biztosítás helyszíni parancsnoka megfelelő választ adott, illetve azt is elmondta, ha az eseményekkel összefüggésben további kérdése lenne, azzal az ORFK Sajtókommunikáció Osztályához fordulhat. **A rendőrség részéről nem történt mulasztás, a panaszos megfelelő tartalmú felvilágosítást kapott, ezért tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.**

IV.

A Testület megállapítása szerint a rendőrséget a panaszbeadványban megjelölt helyen és időpontban intézkedési kötelezettség nem terhelte, továbbá a helyszínen a kép- és hangfelvétel készítését megfelelő joggalappal hajtotta végre. Utóbbi által – amennyiben a panaszosról készült is felvétel – nem sérült a panaszos személyes adatokhoz fűződő alapvető joga. A Testület megállapítása szerint továbbá a panaszos a feltett kérdés alapján, a helyszínen megfelelő felvilágosítást adott, így tisztességes eljáráshoz való joga sem szenvedett sérelmet.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. szeptember 24.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag